

Povzetek

Zgodba se odvija v neki neimenovani, fiktivni deželi po kateri razsaja kuga imenovana Rdeča Smrt. Ko se ljudje z le-to okužijo, umrejo hitro in boleče, saj jim po telesu v nekaj minutah vzbrstijo škrlatne pege, nato zakrvavijo in nazadnje izdihnejo. Kljub temu da je bila bolezen tako strašljiva in hitro napredujoča, pa se vladar te dežele, princ Prospero, ni obremenjeval, temveč je k sebi poklical tisoč zdravih in prav tako brezskrbnih, plemenitih prijateljev, in se skupaj z njimi zapečatil v svoj dvorec.

Tam so se Prospero in njegova izbrana družba gostili in zabavali skoraj pol leta, zunaj pa je medtem še vedno pustošila kuga, ki je kosila vse več in več ljudi. Da bi pregnali misli na grozote izven palače je princ vseh svojih tisoč prijateljev povabil na veličasten, čudovit ples v maskah. Posebej za to priložnost je dal sedem velikih soban načrtno preurediti. Prva soba, na vzhodu, je bila zastrta z modrimi zavesami, okna pa so bila živomodra. Druga soba je imela škrlatno okrasje in okna enake barve, tretja je bila cela zelena, četrta oranžna, peta bela in šesta vijolična. Sedma, zadnja soba na zahodni strani, pa je bila cela ovešena s črnim žametom in prekrita s črnimi preprogami. To je bila tudi edina soba, kjer barva oken ni ustrezala okrasju; okna so bila krvavordeča. Sedma soba pa je imela še eno posebnost; to je bila velika ebenovinasta ura, katere bitje je ob vsaki polni uri zadonelo prek vseh sedmih soban. Ta zvok je bil tako turoben in moreč, da je skalil veselo, brezskrbno vzdušje tako plesalcev kot godbenikov, ki so bili takrat primorani nehati igrati. Takoj ko je donenje potihnilo sta se ples in veseljačenje nadaljevala vse dokler ni bila ura okoli.

Zabava je trajala do polnoči, takrat pa je ura spet začela biti. Vse se je ustavilo in se potopilo v razmišljujočo tišino, tako da so nekateri izmed gostov imeli čas opaziti novo pojavo med njimi. Postava, ki je prej ni nihče opazil, si je zdaj utirala pot med razmikajočo se množico, ki se je v strahu tlačila proti stenam sobe. Ta postava si je namreč s svojo opravo drznila kaziti veseljačenje ostalih; bila je visoka in suha in od glave do nog ovita v mrtvaški prt. Maska, ki ji je skrivala obraz je bila podobna obrazu mrtvega trupla, njena obleka pa poškrabljena s krvjo in široko čelo in vse poteze na obrazu zaznamovane s škrlatno strahoto.

Princ Prospero, ki je do tedaj že izvedel novico o novi maski, je ukazal dvorjanom, naj zgrabijo in razkrijejo neslanega šaljivca, a so bili vsi preveč prestrašeni da bi ustavili postavo, ko se je princu približala na nekaj korakov. Maska ga je nato vodila iz vzhodne sobe, prek druge in tretje in vseh ostalih, dokler nista obstala v črni sobi. Princ jo je hotel v besu napasti, a preden bi se je lahko dotaknil, se je mrtev zgrudil na tla. Njegov krik je vendarle zganil dvorjane, da so se pognali nad postavo in strgali mrtvaški prt in masko.

Vse je obstalo v nepopisni grozi, ko so spoznali, da ne prt ne maska nista zakrivala nobene oprijemljive oblike in da je mednje prišla kuga. Vsi veseljaki so eden za drugim popadali na tla, mrtvi in oškropljeni s krvjo, ebenovinasta ura pa se je ustavila s poslednjim življenjem v sobi. In Tema in Razpadanje in Rdeča Smrt so uveljavili nad vsem svojo oblast.

Analiza

Maska Rdeče Smrti je alegorija, ki jo lahko interpretiramo na dva načina. Z lahkoto lahko povzamemo, da gre za alegorijo o življenju in smrti ter človeški nezmožnosti, da bi ušel neizogibnemu koncu. V tem primeru je Rdeča Smrt tako alegorično kot dobesedno predstavlja samo sebe, smrt. Po drugi strani je zgodba namenjena kot kazenska Prospera, ki se, namesto da bi s svojim položajem in premoženjem pomagal trpečim revežem, skupaj z drugimi bogatimi sebičnejši zateče v svoj dvorec in premoženje zapravlja v dekadenci in razsipnosti v svojem gradu.

Pomemben element zgodbe so sobe, ki v zaporedju od vzhoda proti zahodu predstavljajo življenje od rojstva do smrti. To je še poudarjeno v zadnjih trenutkih Prosperovega življenja, ko ta sledi Rdeči Smrti od vzhoda proti zahodu, skozi vse sobe – torej skozi vsa obdobja življenja – vse do zadnje, črne sobe, ki predstavlja smrt. Ura, ki se nahaja v taisti sobi in bije vsako polno uro, prav tako služi kot opomin vsem gostom, da so umrljivi kljub temu, da se zadnje sobe izogibajo in bojijo.

Pomembno je tudi poimenovanje glavnega lika, princa Prospera. Ime se navezuje na angleško besedo 'prosperity', ki med drugim označuje tudi premožnost. Princ, ki izkoristi svoje bogastvo zato da se izogne Rdeči Smrti, predstavlja nepravilni fevdalni odnos med plemičem in tlačani, kakršen je vladal v Evropi v času, ko je tam razsajala dejanska kuga. Rdeča Smrt v tem primeru kruto nepristranska, saj pobija tako bogate kot revne.

O avtorju

Edgar Allan Poe se je rodil 19.1.1809 v Bostonu in je bil pisatelj, pesnik, urednik in literarni kritik v obdobju romantike. Najbolj je znan po svojih mračnih in skrivnostnih zgodbah in pesmih, bil pa je tudi eden prvih pisateljev, ki je začel razvijati znanstveno-fantastični žanr. Poe je poleg pesmi in kratkih zgodb pisal tudi eseje, napisal pa je tudi eno dramsko delo.

Rodil se je staršema igralcema, vendar ga je po materini smrti in očetovem odhodu posvojil trgovec John Allan, po katerem je dobil svoj drugi priimek. Šolal se je v Angliji, vendar je po enem letu zapustil univerzo in se prijavil v vojsko. Po dveh letih je bil odpuščen ker namenoma ni upošteval ukazov, zato se je lahko vrnil nazaj v Ameriko, kjer se je preselil k teti v Baltimore. Kmalu je postal urednik lokalnega časopisa, leto kasneje pa se je poročil s svojo trinajstletno sestrično Virginio. Kasneje se je preselil še v Filadelfijo, kjer je objavil tudi svoje najdaljše delo, novelo *Pripoved Arthurja Gordona Pyma*.

Virginia je po nekaj zletih zbolela in umrla za tuberkulozo, Poe pa je iz žalosti pričel popivati in uživati opij. V svojem obupu je našel tudi inspiracijo, saj iz tega obdobja izvira tudi njegovo najslavnejše delo, pesem *Krokar*. Dve leti zatem so Poe našli na ulicah Baltimora v alkoholnem deliriju, iz katerega ga kljub bolnišnični oskrbi niso rešili; umrl je 7.10.1849.